

Národní konference Venkov 2018

Strážnice, 20. září 2018

Rodina a obecní pospolitost

Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský

Vážení přátelé, vzácní hosté,

děkuji za příležitost vás oslovit. Je to pro mne čest. Především chci poděkovat všem, kteří se angažují ve službě společnosti. Dostal jsem téma: Rodina a obecní pospolitost.

Zadané téma mně hned připomnělo knihu Chiary Lubichové, která říká: „Rodina je místem, kde se rodí schopnost člověka žít ve společenských vztazích.“ Ostatně už i slavný římský řečník Cicero definoval rodinu jako „základ města a jakoby semeniště státu.“ A Horatius pronesl v Římském senátu kritická slova: „Neštěstí, jež ničí lidi a národy, má svůj původ v rodině, kterou jste dokázali podlomit.“

Každý z vás dobře ví, že obec, která nemá mladé rodiny s dětmi, vymírá a ztrácí budoucnost, že přebudování škol v domovy pro seniory není z dlouhodobého hlediska řešením. Jistě, v obci je třeba mít stavební místa, dostupné zaměstnání, ale i zajímavou infrastrukturu, aby mladí neutíkali tak zvaně za kvalitou života. Já se domnívám, že základní význam pro udržení lidí v obci mají především vztahy, rodinné, přátelské, ale i vztahy k místu, které musí přirůst k srdci. Konkrétně zde ve Strážnici můžeme mluvit i o tradici a folkloru, o muzice a tanci. Nic z toho se neobejde bez společných zážitků utužujících vztahy. To ovšem není v dnešní situaci snadné, protože se upínáme na úplně jiné hodnoty. Papež František varovně říká, že „Konzumismus nás může dovést k zhroucení. Posedlost zábavou nás dovede k soustředění se na sebe, na naše práva a k honičce za volným časem, abychom si mohli užívat života. Pak nám bude zatěžko pomáhat potřebným, jestli nebudeme pěstovat střídmost a bojovat proti závislosti na nákupech, k níž nás nutí konzumní společnost. Povrchní konzumování informací a rychlé virtuální komunikace nás mohou přivést k zhrounutí, které nás odebere o čas a vzdálí od reality, od trpících.“ A dodejme, že takový člověk plně soustředěný na sebe nemyslí na druhé, má požadavky a nároky, ale nežije pro druhé, nevytváří společenství, nepřispívá k obecní pospolitosti. Abychom měli budovatele vztahů, musí dojít k obrácení člověka, k vnitřnímu osvobození a otevření se pro druhé. Proto děkuji všem, kteří podporují takové aktivity a vytvářejí v obcích podmínky pro radostný a ušlechtilý spolkový život.

O rodině už citovaná Chiara Lubichová řekla v roce 1993 na světovém kongresu Nových rodin v Římě: „Rodina je založena na lásce, která ji spojuje a má všechny příchutě: láska mezi manžely, mezi rodiči a dětmi, mezi prarodiči, mezi strýci a synovci, mezi sourozenci. Je to láska, která roste a stále se překonává. Láska mezi manželi vytváří nový život a bratrství se stává přátelstvím. Autorita a jednotlivé role jsou výrazem lásky, a proto se jim dostává samozřejmého uznání.“

V rodině je samozřejmé, že se vše vkládá do společného, že se sdílí majetek a žije se v jednom domě. Spoření neznamená hromadit, ale předvídat. Je normální zabezpečovat potřeby toho, kdo ještě nebo již není produktivní.

V rodině spolu bydlí lidé každého věku. Je přirozené žít tam pro druhého a mít se navzájem rádi.

I výchova tam probíhá spontánně. Pomysleme si např. na první kroky nebo první slova dítěte. Trestá se a odpouští jen pro dobro člověka.

Smysl pro spravedlnost je v rodině normální, stejně tak jako pocit viny a hanby před druhými. Je přirozené trpět, obětovat se z druhé a nést navzájem svá břemena. Solidarita a věrnost vlastní rodině je samozřejmá.

Život druhého je v rodině stejně tak cenný jako vlastní a někdy ještě víc než vlastní. Staráme se o zdraví všech a pečujeme o toho, komu se nedaří dobře.

Tam se život přirozeně začíná i končí, tam nachází přijetí, lásku a péči člověk postižený, starý i nemocný v konečném stádiu.

V rodině se jednotliví členové oblékají a žijí podle svých potřeb.

Starost o vytváření domov a péče o něj je společná za účasti všech.

V rodině se vyučuje i se učí a všechno přispívá k dozrání lidí. Její jednotliví členové mohou mít různé kulturní hodnoty, ale každá různost se stává bohatstvím všech.

I komunikace je v rodině spontánní. Každý má účast na všem a všechno sdílí.

Úlohou každé rodiny je žít své povolání rodiny tak dokonale, aby se mohla stát vzorem pro celou lidskou rodinu a do ní přenášela své hodnoty se svým typickým způsobem bytí.“ Tolik citát.

Po čtvrtině století máme při malování takového obrazu rodiny chuť si jen nostalgicky povzdechnout. Dnešní situace je přece tak jiná. Její stíny nemusím popisovat, protože je všichni známe. Nechceme-li však propadnout pesimismu, musíme najít odvahu k jednání. Před časem jsem navštívil v Králové pri Senci na Slovensku společenství Cenacolo, protože bych je rád přivedl i na Moravu. Jsou součástí světové sítě. Věnují se lidem, kteří se chtějí osvobodit od různých závislostí. Jsou fantasticky úspěšní. Zatímco medicínské a terapeutické metody mluví o pěti procentní úspěšnosti, jejich úspěšnost je mezi 70 a 80 procenty. V čem je klíč? Jde o skutečné obrácení člověka, které je spojeno s nalezením víry. Nejsou tam zaměstnanci a klienti. Novým členům pomáhají ti, kteří se už uzdravili. Zásadní je však také spolupráce s jejich rodinami. Ukazuje se totiž, že u kořene problému nebyli především špatní kamarádi, jak se často říká, ale špatně fungující rodina. Současně s terapií mladých v komunitě, musejí na sobě pracovat jejich rodiny, učit se nezištně milovat a vytvářet zdravé společenství. Protože některé z těch rodin znám, mohu potvrdit, že po těžkých životních zkušenostech se pomalu učí přiblížit ideálu rodiny, o jaké jsme před chvílí slyšeli. Ti lidé nacházejí novou radost a naději. Věřím, že podobným uzdravením může projít i celá naše společnost, pokud se nám podaří podpořit stabilní rodinu postavenou na celoživotním věrném vztahu muže a ženy, kteří budou ochotní a schopní z lásky předávat život další generaci a dobře vychovávat děti, pro něž budou schopní i sami sebe obětovat z lásky.

Povinností politiků jak v poslanecké sněmovně, tak ve venkovském parlamentu, je chránit a podporovat zdravou rodinu. Podobně jako nezodpovědní či slabošší rodiče mohou svým dětem těžce ublížit, když zanedbávají výchovu, či dokonce se o děti přetahují a podplácují je, nezdravými ústupky si kupují jejich přízeň, tak populističtí zákonodárci

neschopní ochránit skutečnou rodinu založenou k tomu, aby se v ní rodily a vychovávaly děti, se dopouštějí zločinů na vlastním národě.

Dnes vypadáme jako posedlí tvořením předpisů a zákonů a pravidel, které však nikdy nemohou nahradit zdravý rozum a dobrou vůli. Falešná představa svobody nás svádí k zanedbávání výchovy a nakonec přijímáme stále více vnějších omezení svobody. S obecným souhlasem budujeme kamerové systémy, jejichž velmi nedokonalé předchůdce jsme ještě před třiceti lety považovali za nástroje útlaku. Zlobivé dítě nesmí dostat pohlevel, ale abychom se mu pak ubránili, děláme spousty bezpečnostních opatření, zamykáme školy, či někteří dokonce chtějí vyzbrojovat učitele. Někteří chtějí manželství pro všechny, což může za uvili znamenat třeba manželství otce s dcerou či libovolný počet osob. Jako by nevěděli, že slova rodina, rod, národ jsou od slovesa roditi. Přehnaná ochrana ženských práv pak považuje panenství či mateřství za degradaci žen. Nová ideologie genderu prosazovaná i některými našimi úřady je stejně nebezpečná a totalitní jako ideologie marxistická.

Italská katolický spisovatel a poválečný politik Iginio Giordani napsal: „Zachránit rodinu, znamená zachránit civilizaci. Stát je tvořen rodinami; jestliže upadají rodiny, otřásá se i stát... Ať se manželé stanou Božími spolupracovníky při předávání života a lásky lidstvu... Lásky, která se z rodiny šíří do zaměstnání, obce, národa i lidstva.“

A ještě jednou Chiara Lubichová: „Rodina je tajemstvím lásky. Nic jiného než láska rodinu neutváří, nespojuje a nečiní ji rodinou. A pokud rodina ve světě ztroskotává, je to proto, že chybí láska. Kde láska vyhasíná, tam se rodina rozkládá. Proto rodiny musejí čerpat tam, kde je zdroj lásky. Bůh ji vyprojektoval jako mistrovské dílo lásky, jako znak, symbol a typ každého jiného záměru. Pokud On rodinu vytvořil láskou, také On ji může láskou uzdravit.“

Pokud v srdcích členů rodiny žije tato láska, nerodí se neřešitelné problémy, netyčí se nepřekonatelné překážky a nemusejí se oplakávat nenapravitelné pády. Rodina se znovu stává krásnou, sjednocenou a zdravou, jakou ji Bůh zamýšlel.“

Vážení, děkuji vám z pozornost a zájem o základní hodnoty, na nichž stojí naše evropská civilizace. Já věřím, že zvítězí zdravý lidský rozum! Proto vám přeji a také vyprošuji hodně Božího světla pro důležitá rozlišování a rozhodování; mnoho síly a vytrvalosti v prosazování společného dobra a při ochraně rodin, velkou trpělivost i milosrdenství k chybujícím a soucit s potřebnými. Mějte, prosím, odvahu oceňovat spořádané rodiny, které potřebují uznání a povzbuzení. Pomáhejte jim. Budou-li naše obce přátelské k rodině, budou mít naději na budoucnost. Kéž vám v životě ani ve veřejné službě nechybí radost a naděje!